

МОДУЛЬ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Семінар 1. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

/2 години/

План

1. Предмет, мета і завдання соціальної педагогіки.
2. Місце соціальної педагогіки у структурі суспільних і педагогічних дисциплін.
3. Структура соціальної педагогіки.

Хід заняття

Понятійний диктант: соціальна педагогіка, соціологія виховання, соціалізація, соціально-педагогічна віктимологія, агогіка, превентивна педагогіка, героїка, андрогогіка.

Творче завдання. Викладач пропонує назвати ознаки професії „соціальний педагог”, які знають студенти. Він записує їх на дошці, після обговорення додає у список ті ознаки, що не були названі. Потім пропонує студентам біля кожної ознаки зробити малюнок, який би відображав суть даної ознаки. (Можна обмежитись 4-5 ознаками).

Обговорення питань семінару.

1. Що є предметом соціальної педагогіки? Її об’єктом?
2. Охарактеризуйте теоретичні та практичні завдання соціальної педагогіки як науки, галузі практичної діяльності та навчальної дисципліни.
3. Оскільки соціальна педагогіка – наука інтегрована, укажіть, з якими суспільними дисциплінами вона взаємодіє і як.

Література

1. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях. – К.: Логос, 2003.- 134с.
2. Л.Г.Коваль, І.Д.Зверєва, С.Р.Хлєбїк. Соціальна педагогіка. – К.: ІЗМН, 1997. – 392с.
3. Мудрик А.В. Социальная педагогика, М.: Издательский центр "Академия", 1999. – 184с.

Література для самостійного опрацювання

1. Мищик Л.И. Профессиональная подготовка социального педагога (педагогический, психологический и управленческий аспекты). – Запорожье, 1996. – 102с.
2. Харченко С.Я. Соціальна педагогіка як розділ педагогічної науки //Соціальна педагогіка: теорія та практика.- 2004.- №1.- С.5-10.

Семінар 2. ПРОВІДНІ КАТЕГОРІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ. ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

/ 4 години/

План

1. Провідні категорії соціальної педагогіки: соціальне середовище, соціалізація, соціальна ситуація у формуванні особистості, соціальне виховання, соціальна адаптація, соціальна профілактика, соціальна реабілітація, соціальна допомога.
2. Принципи соціальної педагогіки.
3. Методи соціальної педагогіки.

Хід заняття

Понятійний диктант: соціалізація, ідентифікація, інтеріоризація, переконання, соціальна адаптація, соціальна ситуація формування особистості, соціальне середовище, принципи соціальної педагогіки, методи соціальної педагогіки.

Творче завдання

1. Охарактеризуйте різні підходи до визначення принципів соціальної педагогіки.
2. Порівняйте класифікації принципів соціальної педагогіки, що представлені у навчальних посібниках.
3. Доведіть залежність соціального формування особистості від історичного, соціального, культурного потенціалу суспільства.

Теми рефератів

1. Навколишнє середовище як простір для соціалізації та виховання особистості.
2. Сучасні підходи щодо методів соціальної педагогіки (соціальної роботи).
3. Характеристика окремих методів соціальної педагогіки

Література

1. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи /модульний курс дистанційного навчання/ А.Й.Капська, О.В.Безпалько, Р.Х.Вайнола; Загальна редакція А.Й.Капської. – К.: УДЦСМ, 2002. -164с.
2. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях. – К.: Логос, 2003.-134с.
3. Л.Г.Коваль, І.Д.Зверева, С.Р.Хлебик. Соціальна педагогіка.- К.: ІЗМН, 1997. – 392с.

Література для самостійного опрацювання

1. Мищик Л.И. Профессиональная подготовка социального педагога (педагогический, психологический и управленческий аспекты). – Запорожье, 1996. – 102с.
2. Платонова Н.М. Социальная педагогика. – С-Петербург, 1997.- 184с.

Семінар 3. СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ: ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

/4 години/

План

1. Загальне поняття соціалізації. Його зв'язок із поняттями „виховання”, „формування”, „розвиток”.
2. Суть соціалізації, її складники. Стадії соціалізації.
3. Людина як об'єкт, суб'єкт та жертва соціалізації.
4. Макро-, мезо-, мікрофактори соціалізації.
5. Соціально-психологічні та соціально-педагогічні механізми соціалізації особистості.
6. Моделі соціалізації.

Хід заняття

Понятійний диктант: соціалізація, виховання, розвиток, спілкування, самотність, ідентифікація, обособлення, товариство однолітків, субкультура, мікросоціум, інститут виховання, фактор соціалізації.

Обговорення доповідей студентів

Студенти готують реферати на запропоновані теми, виступають з доповідями та відповідають на питання.

Творче завдання: проаналізуйте відомі вам етнічні стереотипи і їх вплив на соціалізацію особистості.

Самостійна робота: скласти таблицю позитивних та негативних впливів окремих факторів соціалізації (на вибір).

Теми рефератів

1. Планета і всесвіт як фактори соціалізації особистості.
2. Взаємодія держави та суспільства в Україні як макрофактори соціалізації особистості та поколінь.
3. Зростання національної самосвідомості та її вплив на соціалізацію особистості.
4. Проблеми етноцентризму в аспекті соціалізації.
5. Особливості сімейної соціалізації в Україні.
6. Товариство однолітків як фактор соціалізації особистості.

Література

1. Мудрик А.В. Социальная педагогика. Учебное пособие для студентов. – М.: Издательский центр "Академия", 2001. – 184с.
2. Мустаева Ф.А. Основы социальной педагогики. – М.: Академический проект, 2002. – 416с.
3. Соціальна педагогіка: теорія і технології: Підручник /За заг. ред. І.Д.Зверєвої. - К.: Центр навчальної літератури, 2006.- 316с.

Література для самостійного опрацювання

1. Кон И.С. Ребенок и общество. – М.: Наука, 1988. – 270с.
2. Кон И.С. Психология ранней юности.- М.: Просвещение, 1989.- 255с.
3. Лавриненко Н.М.Педагогіка соціалізації: Європейські абрисы. - К.: Віра ІНСАЙТ, 2000.- 444с.
4. Лукашевич М.П. Соціалізація. Виховні механізми і технології: Навч. - метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1998. – 112с.
5. Мид М. Культура и мир детства. – М.: Наука, 1988. – 432с.
6. Мудрик А.В. Социализация и “ смутное время”. – М.: „Знание”, 1991. – 116с.
7. Савченко С.В. Социализация студенческой молодежи в условиях регионального образовательного пространства. Монографія. - Луганськ: Альма-матер, 2003.- 406с.

Контрольні питання до модуля 1.

1. Дайте визначення соціальної педагогіки, її завдань та функцій.
2. Обґрунтуйте суть предмету соціальної педагогіки.
3. Чим зумовлене різноманіття визначень соціальної педагогіки та її предмету?
4. Назвіть основні категорії соціальної педагогіки.
5. Які існують підходи до структури соціальної педагогіки як галузі наукового знання?
6. Що таке соціально-педагогічна діяльність? У чому полягає її специфіка як виду професійної діяльності?
7. Які основні функції соціально-педагогічної діяльності?
8. Опишіть структуру соціально-педагогічної діяльності. Дайте стислу характеристику всіх її компонентів.
9. Які професійні знання та навички повинен мати соціальний педагог?
10. Які нормативні документи регламентують діяльність соціального педагога?
11. Назвіть причини, що зумовили виділення соціальної педагогіки в окрему галузь знань.
12. Назвіть головні етапи розвитку соціальної педагогіки в Україні.

13. Коли офіційно було запроваджено професію „соціальний педагог” в Україні?
14. Які громадські організації вплинули на становлення і розвиток соціальної педагогіки в Україні?
15. Дайте визначення соціалізації як провідної категорії соціальної педагогіки?
16. Які принципи покладено у вивчення соціалізації?
17. Які концепції соціалізації ви знаєте?
18. Обґрунтуйте вплив макрофакторів на соціалізацію людини.
19. Покажіть на прикладах, як місце проживання впливає на соціалізацію людини.
20. Які існують механізми соціалізації?